

גמרא - התצרכות לשון המשנה

גמ': למה ליה למתני בהמה ולמה ליה למתני כלים? **צריכי.**

דאי תנא בהמה **הוה אמינא** בהמה הוא דמקני ליה כפילא משום דנפיש טירחה לעיולה ולאפוקה אבל כלים דלא נפיש טירחיהו, אימא לא מקני ליה כפילא!

גמ': דמקני ליה כפילא [שמקנה / שמעניק לו את הכפל]. הבעלים מקנין [מעניק] לשומר כפל העתיד להשתלם [לבוא], כדאמר לקמן [כמו שאמר בהמשך] שבשעה שמסרה לו לשמור, על מנת כן מסרה, **שָׁאֵם תִּגְנֹב וְיִרְצָה וְיִשְׁלַם** [הנפקד] 'הא [יהיה] כפל שלו. **אימר** [אמור] **לא מקנה ליה כפילא** [לא מעניק לו כפל]. לא מסרה לו מתחילה על מנת כן.

שואלת הגמ': מדוע התנא שנה גם בהמה וגם כלים! שישנה דבר אחד ונלמד את דינו לדבר השני?

משיבה הגמ': צריך לשנות את שני הדברים בכדי לא לטעות בדין, ואיך?

א. אם היה נשנה רק בהמה, הייתי אומר, דוקא בהמה, המפקיד מזכה לשומר את הקנס, משום שיש טרחה מרובה בשמירתה להכניסה ולהוציאה! אבל כלים, שאין טרחה מרובה בשמירתם ומניחם בארון, הייתי אומר שהמפקיד לא מעניק לשומר את הקנס!

 אם היה נכתב רק:

בהמה	כלים
מקנה לשומר את הקנס.	לא מקנה לו את הקנס.
שהטרחה מרובה בשמירתה.	שהטרחה לא מרובה בשמירתם.

צריך לשנות כלים ובהמה

ואי תנא כלים **הוה אמינא** כלים הוא דמקני ליה כפילא משום דלא נפיש כפלייהו אבל בהמה דכי טבח ומכר משלם תשלומי ד' וה', אימא לא מקני ליה כפילא! **צריכא.**

דלא נפיש כפלייהו [שלא מרובה פְּלָטָם]. שאין באין לידי ארבעה וחמשה, שאינה נוהגת אלא בשור ושה בלבד.

ב. אם היה נשנה רק כלים, הייתי אומר, דוקא כלים, המפקיד מזכה לשומר את הכפל, משום שתשלומי הגנב בכלים הם רק כפל! אבל בהמה ששייך בה קנס גבוה של תשלומים, הייתי אומר שהמפקיד לא מזכה לשומר אותם! **לכן צריך להשמיע גם בהמה וגם כלים, לומר לנו:** שכאשר משלם השומר את דמי הפיקדון ולא נשבע, בעל הפיקדון מזכה לו את קנסות הגנב **משעה שמסר לו את הפיקדון.**

 אם היה נכתב רק:

כלים	בהמה
מקנה לשומר את הקנס.	לא מקנה לו את הקנס.
שהקנס מועט.	שהקנס מרובה.

ביאורי מילים

- למה ליה - מדוע לו (לתנא)
- למתני - לשנות.
- צריכי - צריכים.
- ד / ו - אי תנא - ש / ו - אם שנה.
- הוה אמינא - הייתי אומר.
- דמקני ליה כפילא - שמזכה לו את הכפל.
- דנפיש טירחה - שמרובה טירחתה.
- לעיולה ולאפוקה - להכניסה ולהוציאה.
- דלא נפיש טירחייהו - שלא מרובה טרחתם.
- אימא - אמור.
- לא מקני ליה כפילא - לא מזכה לו את הכפל.
- דלא נפיש כפלייהו - שלא מרובה כפליהם.
- דכי - שקש. (לפני פועל)
- צריכא - נצרך.

הפניות: ספר תרגול: עמ' 16